

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

**NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS PIENO
SEKTORIJE DRAUDIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XVP-395(2)**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2026 m. gegužės 13 d. sprendimo Nr. SV-S-679 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.1 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos pieno sektoriuje draudimo įstatymo projektui Nr. XVP-395(2) (toliau – Projektas Nr. XVP-395(2)), tačiau siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti Projektą Nr. XVP-395(2), atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto Nr. XVP-395(2) 1 straipsnio 3 dalyje yra nustatomi atvejai, kuriems esant būtų netaikomas Projektas Nr. XVP-395(2). Nustatyta, kad įstatymas būtų netaikomas žalio karvių pieno (toliau – pienas) pirkimo–pardavimo sutartims, kai jos sudaromos tarp pieno perdirbimo įmonių, kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), pripažintų žemės ūkio kooperatyvais žemės ūkio ministro nustatyta tvarka (toliau – kooperatyvai), ar pieno gamintojų organizacijų, pripažintų žemės ūkio ministro patvirtinta tvarka (toliau – gamintojų organizacijos), pirkti iš savo narių jų pagamintą pieną, jei to kooperatyvo ar pieno gamintojų organizacijos įstatuose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose yra nuostatos, kuriose detalizuojamos pieno pirkimo–pardavimo sąlygos, arba kai pienas perkamas ir parduodamas aukciono būdu. Suteiktomis išlygomis kooperatyvams ir gamintojų organizacijoms yra siekiama sudaryti galimybes jiems patiems reglamentuoti pieno kainodarą. Tačiau įvertinus Projekto Nr. XVP-395(2) 4 straipsnyje nustatytus draudžiamus nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus, kurie yra susiję ne tik su pieno kainodara, bet ir su pieno pirkimo–pardavimo sutarčių laikymusi, pieno kokybės tyrimais, siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 1 straipsnio 3 dalį, nustatant, kad Projektas Nr. XVP-395(2) būtų netaikomas tik tuo atveju, kai pieno pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos tarp pieno perdirbimo įmonių, kurios yra lygiavertės partnerės šiuose prekybiniuose santykiuose. Ir siūlytina papildyti Projekto Nr. XVP-395(2) 1 straipsnį 4 dalimi, nustatant, kad Projekto Nr. XVP-395(2) 4 straipsnio 1 dalies 3–11 punktų nuostatos, kurios yra susijusios su pieno kainodara, būtų netaikomos tais atvejais, kai pieno pirkimo–pardavimo sutartys yra sudaromos kooperatyvų ar gamintojų organizacijų, pirkti iš savo narių jų pagamintą pieną, arba kai pieno pirkimo–pardavimo sutartys yra sudaromos pieną perkant ir parduodant aukciono būdu. Tokiu reguliavimu būtų išlaikyta galimybė kooperatyvams ir gamintojų organizacijoms savarankiškai reglamentuoti pieno kainodarą bei nustatyti pieno pirkimo kainą aukciono būdu, kartu užtikrinant pieno pirkimo–pardavimo sutarčių

laikymąsi ir tai, kad iš pieno gamintojų perkamo pieno kokybė būtų tiriama valstybės valdomoje akredituotoje laboratorijoje.

Taip pat siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 1 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir atsisakyti reikalavimo, kad kooperatyvų arba gamintojų organizacijų įstatuose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose būtų nustatytos nuostatos, kuriose detalizuojamos pieno pirkimo–pardavimo sąlygos. Projekto Nr. XVP-395(2) 3 straipsnyje nustatomi pagrindinės pieno pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo sąlygos ir esminiai reikalavimai, o 4 straipsnio 1 dalies 3–10 punktuose (siūlytina ištaisyti techninio pobūdžio numeracijos netikslumą, kadangi vienas iš 4 straipsnio 1 dalies punktų yra praleistas, nuoroda turėtų būti teikiama ne į 3–11 punktus, o į 3–10 punktų nuostatas) įtvirtinami konkretūs draudimai ir šių sąlygų įgyvendinimo aspektai. Kadangi siūloma nustatyti, kad kooperatyvams ir gamintojų organizacijoms Projekto Nr. XVP-395(2) 4 straipsnio 1 dalies 3–10 punktų nuostatos būtų netaikomos, siūlytina įtvirtinti reikalavimą jų įstatuose ar kituose vidaus dokumentuose nustatyti nuostatas, kurių poveikis yra panašus į šio įstatymo 3 straipsnio nuostatų poveikį.

Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus argumentus, siūlytina patikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 1 straipsnio 3 dalį ir papildyti 1 straipsnį 4 dalimi ir jas išdėstyti taip:

„3. Šis įstatymas netaikomas, kai pieno pirkimo–pardavimo sutartys yra sudaromos pieno perdirbimo įmonių su kitomis pieno perdirbimo įmonėmis.

4. Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3–10 punktų nuostatos netaikomos:

1) kai pieno pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos vykdant pieno pirkimą–pardavimą aukciono būdu;

2) kai pieno pirkimo–pardavimo sutartys sudaromos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), pripažintų žemės ūkio kooperatyvais žemės ūkio ministro nustatyta tvarka, arba pieno gamintojų organizacijų, pripažintų žemės ūkio ministro nustatyta tvarka, perkant iš savo narių jų pagamintą pieną, jeigu to kooperatyvo ar pieno gamintojų organizacijos įstatuose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose nustatytos nuostatos, kurių poveikis yra panašus į šio įstatymo 3 straipsnio nuostatų poveikį.“

2. Siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 2 straipsnio 2 dalyje pateikto termino „pieno gamintojų organizacija“ apibrėžtį, nustatant, kad gamintojų organizacijos, kaip juridiniai asmenys, yra steigiamos pagal nacionalinius teisės aktus, nes jų steigimas nėra reglamentuojamas 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente ([ES\) Nr. 1308/2013](#), kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai ([EEB\) Nr. 922/72](#), ([EEB\) Nr. 234/79](#), ([EB\) Nr. 1037/2001](#) ir ([EB\) Nr. 1234/2007](#) (toliau – Reglamentas ([ES\) Nr. 1308/2013](#)), kartu nustatant, kad jų veikla turi atitikti Reglamento ([ES\) Nr. 1308/2013](#) nuostatas. Taip pat remiantis Reglamento ([ES\) Nr. 1308/2013](#) 152 ir 161 straipsnių nuostatomis, siūlytina termino apibrėžtyje nustatyti, kad gamintojų organizacija yra įsteigiama pieno gamintojų, o ne pieno pardavėjų, nes Projekte Nr. XVP-395(2) apibrėžtas terminas „pieno pardavėjas“ apima pieno gamintojus ir kitus ūkio subjektus, kurie užsiima pieno perpardavimo veikla. Siūlytina patikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 2 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. **Pieno gamintojų organizacija** – juridinis asmuo, pieno gamintojų įsteigtas pagal atitinkamų juridinių asmenų steigimą reglamentuojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus ir žemės ūkio ministro nustatyta tvarka pripažintas pieno gamintojų organizacija, atitinkantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos

Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) Nr. 1308/2013](#), kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai [\(EEB\) Nr. 922/72](#), [\(EEB\) Nr. 234/79](#), [\(EB\) Nr. 1037/2001](#) ir [\(EB\) Nr. 1234/2007](#), su visais pakeitimais, 152 ir 161 straipsnių nuostatas.“

Atsižvelgiant į siūlomą termino „pieno gamintojų organizacija“ apibrėžtį, siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 3 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Pieno pardavėjai, parduodantys savo pagamintą pieną, gali jungtis į pieno gamintojų organizacijas, kurios Reglamento [\(ES\) Nr. 1308/2013](#) 149 straipsnyje nustatyta tvarka gali savo narių vardu derėtis dėl sutarčių sąlygų.“

3. Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme yra nustatytos žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarties tipinės sąlygos, atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją terminai, sąlygos ir tvarka bei kitos nuostatos. Reglamento [\(ES\) Nr. 1308/2013](#) 148 straipsnio 2 dalyje yra nustatyti privalomi reikalavimai pieno pirkimo–pardavimo sutarčiai. Kadangi šie teisės aktai yra taikomi sudarant pieno pirkimo–pardavimo sutartis, siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 2 straipsnio 6 dalyje pateikto termino „pieno pirkimo–pardavimo sutartis“ apibrėžtį teikiant nuorodas į pirmiau minėtus teisės aktus ir ją išdėstyti taip:

„6. **Pieno pirkimo–pardavimo sutartis** – Reglamento [\(ES\) Nr. 1308/2013](#) 148 straipsnio 2 dalyje ir Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo nuostatas atitinkanti pieno pirkėjo ir pieno pardavėjo sudaroma rašytinė sutartis, pagal kurią sutartomis sąlygomis už sutartą pieno pirkimo kainą ir sutartų dydžių priedus ir priemokas perduodamas sutartas pieno kiekis.“

Pritarus siūlomai sąvokai, siūlytina atsisakyti Projekto Nr. XVP-395(2) 3 straipsnio 2 dalies.

4. Kadangi Europos Sąjungos reglamentų nuostatos taikomos tiesiogiai, siekiant Projekte Nr. XVP-395(2) nekartoti Reglamento [\(ES\) Nr. 1308/2013](#) 148 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų nuostatų, siūlytina atsisakyti Projekto Nr. XVP-395(2) 3 straipsnio 3 dalies bei tikslinti 3 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Žemės ūkio ministras tvirtina Reglamento [\(ES\) Nr. 1308/2013](#) 148 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje nurodytą pieno pirkimo kainos apskaičiavimo veiksniams taikyti rekomenduojamą rodiklių rinkinį.“

5. Siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 2 straipsnio 7 dalyje pateikto termino „priedas“ apibrėžtį, remiantis Projekto Nr. XVP-395(2) 3 straipsnio 7 dalies nuostata, kur nurodoma, kad visos taikomos priemonės ir priedų rūšys ir jų dydžiai turi būti įtraukti į sutartį. Todėl siūlytina termino „priedas“ apibrėžtį patikslinti ir ją išdėstyti taip:

„7. **Priedas** – pinigų suma, mokama papildomai už perkamą žemės ūkio ministro patvirtintų bazinių sudėties rodiklių pieną, kuris atitinka pieno pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytą požymį ar sąlygas.“

6. Projekto Nr. XVP-395(2) 4 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatoma, kad nesąžiningu prekybos praktikos veiksmu laikomas veiksmas, kai pieno pirkėjas taiko griežtesnius pieno kokybės reikalavimus, nei nustatyta žemės ūkio ministro patvirtintoje tvarkoje. Tačiau minėtoje tvarkoje nustatyti pieno kokybės ir pieno tyrimų reikalavimai taikomi tik pienui, kurį parduoda savo ūkyje pagaminę pieno pardavėjai, ji neapima visų pieno pardavėjų tiekiamo pieno. Siekiant užtikrinti, kad draudimas būtų taikomas visais pieno pirkimo–pardavimo atvejais, siūlytina nuorodą papildyti ir Reglamentu [\(EB\) Nr.](#)

[853/2004](#), kuriame nustatyti žaliao pieno saugos ir kokybės reikalavimai. Atsižvelgiant į tai, siūlytina patikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 4 straipsnio 1 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) pieno pirkėjas taiko griežtesnius pieno kokybės ir pieno kokybės tyrimų reikalavimus nei nustatyta žemės ūkio ministro ir Reglamente ([ES](#)) Nr. 853/2004;“.

Taip pat atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus argumentus, siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 4 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) pieno pirkėjas, pirkdamas pieną, atitinkantį Reglamente ([ES](#)) Nr. 853/2004 nustatytus kokybės reikalavimus, pagaminatą pagal tą pačią gamybos sistemą (įprastinė gamyba, ekologinė gamybos sistema, nacionalinė maisto kokybės sistema), ir pristatytą pieno pirkėjui tokiu pačiu būdu (pienas pristatomas į pieno supirkimo punktą, pienas surenkamas tiesiogiai iš ūkio iš specializuoto pieno šaldytuvo, pienas pristatomas tiesiogiai į pieno perdirbimo įmonę), sutartyse taiko skirtingą pieno pirkimo kainą, išskyrus atvejus, kai pienas perkamas iš pieno pardavėjų, priklausančių pieno gamintojų organizacijoms, ir kurių vardu pieno gamintojų organizacija derasi dėl pieno pirkimo kainos, tačiau šiuo atveju negali būti taikoma mažesnė pieno pirkimo kainą negu ji būtų nustatyta pagal pieno pristatymo būdą;“.

7. Siekiant užtikrinti tinkamą Lietuvos Respublikos Konstitucijos 94 straipsnio 3 punkte įtvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliojimų koordinuoti ministerijų ir kitų Vyriausybės įstaigų veiklą įgyvendinimą, taip pat Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 8 ir 9 punktų realizavimą, siūlytina Projekto Nr. XVP-395(2) 5 straipsnio 1 dalyje atsakyti konkrečių Vyriausybei pavaldžių įstaigų pavadinimų nurodymo ir Projekto Nr. XVP-395(2) 5 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip:

„1. Vyriausybės įgaliotos įstaigos atlieka šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą (toliau – priežiūros institucijos).“

Pritarus siūlomam pakeitimui, siūlytina atsakyti Projekto Nr. XVP-395(2) 2 straipsnio 9 dalies ir tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 5 straipsnio 2 dalies 3 punktą.

8. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto Nr. XVP-395(2) 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad jame nustatomos ir priežiūros institucijų teisės, siūlytina papildyti Projekto Nr. XVP-395(2) 5 straipsnį 3 dalimi, nustatant priežiūros institucijų teises tiriant nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus, ir ją išdėstyti taip:

„3. Priežiūros institucijos, atlikdamos šiame įstatyme nustatytas funkcijas, turi teisę:

1) duoti privalomuosius nurodymus pieno pardavėjams ir pieno pirkėjams pateikti finansinių ir (ar) kitų dokumentų, iš jų ir dokumentų, kuriuose yra komercinių paslapčių, kopijas ir informaciją, reikalingą šiame įstatyme priežiūros institucijoms nustatytoms funkcijoms atlikti;

2) pieno pirkėjui skirti įpareigojimą nutraukti šiame įstatyme nustatytus draudžiamus nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus ir (ar) įpareigojimą atlikti veiksmus, atkuriančius ankstesnę padėtį ir (ar) pašalinančius pažeidimo pasekmes, įskaitant sutarties pakeitimą;

3) taikyti laikinąsias priemones pieno pirkėjams, nustatytas Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje;

4) apklausti pieno pardavėjus, pieno pirkėjus, trečiuosius asmenis, susijusius su tiriamais pieno pirkėjų atliekamais draudžiamais nesąžiningos prekybos praktikos veiksmis, gauti iš jų žodinius arba rašytinius paaiškinimus (parodymus), kviesti juos atvykti duoti paaiškinimų (parodymų) į priežiūros institucijų patalpas;

5) šio įstatymo pažeidimų tyrimo metu informacijos fiksavimo tikslais naudoti technines garso ir (ar) vaizdo įrašymo priemonės;

6) naudoti šio įstatymo pažeidimų tyrimų metu surinktą informaciją tiriant kitus pažeidimus;

7) atlikti ir kitus veiksmus, būtinus šio įstatymo nuostatomis įgyvendinti.“

Pritarus siūlomam Projekto Nr. XVP-395(2) papildymui 5 straipsnio 3 dalimi, siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, siūlytina patikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnio 8 dalį iki dvitaškio ir žodį „reikalavimų“ keisti į formuluotę „privalomųjų nurodymų bei įpareigojimų“.

9. Siekiant užtikrinti vienodais principais grindžiamą ūkio subjektų veiklos priežiūros reguliavimą, taip pat išlaikyti sistemiską specialiojo ir bendrojo reguliavimo (įstatymų) santykį, siūlytina papildyti Projekto Nr. XVP-395(2) 5 straipsnį 4 dalimi nurodant, kad šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūra atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo IV skyriaus nuostatomis.

10. Siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 6 straipsnio 1 dalį, nustatant, kad valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, privalo saugoti valstybės, tarnybos, profesinę, komercinę arba kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, taip pat bet kokią kitą konfidencialią informaciją, kurią jie sužinojo atlikdami savo užduotis arba naudodamiesi savo įgaliojimais eidami pareigas, tiek, kiek tai nustatyta atitinkamuose įstatymuose, arba tol, kol ji turi konfidencialumo pobūdį. Taip pat siūlytina nustatyti, kad pareiškėjo asmens tapatybės duomenys turi būti laikomi konfidencialiais ir gali būti atskleidžiami tik teisės aktų nustatytais atvejais. Siūlytina Projekto Nr. XVP-395(2) 6 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip:

„1. Valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, privalo saugoti valstybės, tarnybos, profesinę, komercinę arba kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, taip pat bet kokią kitą konfidencialią informaciją, kurią jie sužinojo atlikdami savo užduotis arba naudodamiesi savo įgaliojimais eidami pareigas. Pareiga saugoti valstybės ir kitas įstatymų saugomas paslaptis galioja tiek, kiek tai nustatyta paslapčių ir asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiuose įstatymuose, o kitą konfidencialią informaciją – tol, kol ji turi konfidencialumo pobūdį. Pareiškėjo asmens tapatybės duomenys laikomi konfidencialiais ir gali būti atskleidžiami tik teisės aktų nustatytais atvejais. Pareiškėjo prašymu užtikrinamas jo anonimiškumas, išskyrus atvejus, kai tai neįmanoma dėl teisės aktuose nustatytų reikalavimų.“

11. Projekte Nr. XVP-395(2) yra vartojama sąvoka „pieno gamintojų organizacijos“, todėl siekiant teisinio aiškumo siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 7 straipsnio 1 punktą ir vietoj „pieno pardavėjų organizacijos“ vartoti įstatyme apibrėžtą sąvoką „pieno gamintojų organizacijos“ ir galimus pareiškėjus įvardyti taip: „pieno pardavėjai, kurių interesai yra pažeisti, pieno gamintojų organizacijos, organizacijos, atstovaujančios pieno pardavėjams (toliau kartu – pareiškėjas)“.

12. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo laikymosi priežiūrą vykdo viena institucija – Žemės ūkio agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, o Projekte Nr. XVP-395(2) siūloma nustatyti, kad Vyriausybė paskirtų įstaigas, atsakingas už šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą, siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 8 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„8. Priežiūros institucijos atlieka veiksmus ir priima sprendimus, kurie Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo 12–20 straipsniuose

priskirti Agentūrai, ir *mutatis mutandis* taiko šiuose straipsniuose nustatytą pažeidimų tyrimo, procesinių veiksmų atlikimo, bylų nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo tvarką.“

13. Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnio 3 dalies 2 punkte numatyta, kad nustatomas bazinis baudos dydis sumažinant arba padidinant šios dalies 1 punkte apskaičiuotą pradinį baudos dydį, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, trukmę ir mastą. Pažymėtina, kad Projekte Nr. XVP-395(2) nėra nustatyta, kaip tiksliai priežiūros institucija turėtų vertinti ir taikyti šiuos kriterijus, t. y. nėra apibrėžta, kaip pažeidimai diferencijuojami pagal jų pobūdį, trukmę (pvz., trumpos, vidutinės, ilgos trukmės), kokiais kriterijais nustatomas pažeidimo mastas (pvz., pagal pažeidimo sukeltus padarinius, žalos dydį) ir pan. Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnio 3 dalies 2 punkte taip pat numatyta, jog pradinis baudos dydis dauginamas iš kiekvienam iš pažeidimo kriterijų (pobūdžio, trukmės ir masto) nustatyto koeficiento, kuris gali būti nuo 0,22 iki 1,78, tačiau iš jo nuostatų lieka neaišku, kuo vadovaujantis yra nustatomas (ar kur ir kokio subjekto yra nustatytas) kiekvienam iš pažeidimo kriterijų koeficientas, iš kurio turi būti dauginamas pradinis baudos dydis. Todėl siekiant užtikrinti proporcingą ir objektyvų skiriamų baudų diferencijavimą, siūlytina papildyti Projektą Nr. XVP-395(2) nauja dalimi, ją įterpiančią po 3 dalies ir atitinkamai patikslinančią viso 9 straipsnio numeraciją, ir ją išdėstyti taip:

„4. Pažeidimo kriterijai suprantami taip:

1) pažeidimo pobūdį. Pažeidimo pobūdžio koeficientas nustatomas atsižvelgiant į šias aplinkybes: pieno pirkėjo veiksmų agresyvumo lygį (pieno pardavėjo atžvilgiu taikomą spaudimą, grasinimus ir kitas agresyvumą rodančias aplinkybes), intensyvumo lygį (pieno pardavėjų interesus pažeidžiančių veiksmų aktyvumą, dažnumą ir kitas intensyvumą rodančias aplinkybes), tai, ar veiksmai buvo įgyvendinti, ir kitas pažeidimo pobūdžiui reikšmingas aplinkybes, kurių svarba ir įtaka priklauso nuo kiekvieno konkretaus atvejo. Nustatant pažeidimo pobūdžio koeficientą, atskaitos tašku laikomas koeficiento dydis yra 1. Jeigu esama aplinkybių, dėl kurių yra pagrindas mažinti (draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų neįgyvendinimas arba kitos pažeidimo pobūdžiui reikšmingos aplinkybės) arba didinti (agresyvumas, intensyvumas bei kitos pažeidimo pobūdžiui reikšmingos aplinkybės) koeficiento dydį, koeficientas 1 yra atitinkamai mažinamas, tai yra pritaikomas koeficientas, kurio intervalas – nuo 0,22 iki 1, arba didinamas, tai yra pritaikomas koeficientas, kurio intervalas – nuo 1 iki 1,78;

2) pažeidimo trukmę, kuri įvertinama pagal vieną iš kriterijų (trumpa, vidutinė ar ilga):

a) trumpos trukmės pažeidimo atveju (jeigu pažeidimas truko mažiau nei šešis mėnesius) pradinis baudos dydis dauginamas iš koeficiento, patenkančio į intervalą, prasidedantį 0,22 ir nesiekiantį 0,75;

b) vidutinės trukmės pažeidimo atveju (jeigu pažeidimas truko šešis mėnesius ir daugiau, tačiau nesiekė dvylikos mėnesių) pradinis baudos dydis dauginamas iš koeficiento, patenkančio į intervalą, prasidedantį 0,75 ir nesiekiantį 1,27;

c) ilgos trukmės pažeidimo atveju (jeigu pažeidimas truko dvylika mėnesių ir ilgiau) pradinis baudos dydis dauginamas iš koeficiento, patenkančio į intervalą, prasidedantį 1,27 ir siekiantį 1,78;

3) pažeidimo mastą, kuris įvertinamas pagal vieną iš kriterijų (nedidelis, vidutinis ar didelis), susijusių su pieno pardavėjų, kuriems pieno pirkėjas taikė to paties pobūdžio pažeidimą, skaičiumi:

a) nedidelio pažeidimo masto atveju, kai to paties pobūdžio pažeidimas buvo taikytas mažiau nei 5 procentams pieno pardavėjų, su kuriais pieno pirkėjas yra sudaręs sutartis, pradinis baudos dydis dauginamas iš koeficiento, patenkančio į intervalą, prasidedantį 0,22 ir nesiekiantį 0,75;

b) vidutinio pažeidimo masto atveju, kai to paties pobūdžio pažeidimas buvo taikytas 5 ir daugiau, tačiau nesiekiant 10 procentų pieno pardavėjų, su kuriais pirkėjas yra sudaręs sutartis, pradinis baudos dydis dauginamas iš koeficiento, patenkančio į intervalą, prasidedantį 0,75 ir nesiekiantį 1,27;

c) didelio pažeidimo masto atveju, kai to paties pobūdžio pažeidimas buvo taikytas 10 procentų ir daugiau pieno pardavėjų, su kuriais pieno pirkėjas yra sudaręs sutartis, pradinis baudos dydis dauginamas iš koeficiento, patenkančio į intervalą, prasidedantį 1,27 ir siekiantį 1,78.“

14. Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnio 6 dalyje nustatytas baigtinis lengvinančių aplinkybių sąrašas. Siūlytina Projekte Nr. XVP-395(2) nenustatyti baigtinio atsakomybę lengvinančių aplinkybių sąrašo, nes tai priežiūros institucijoms suteiktų galimybę individualiai įvertinti konkretaus pažeidimo aplinkybes ir taikyti proporcingą sankciją, atsižvelgiant į galinčias egzistuoti kitas reikšmingas aplinkybes, kurios objektyviai mažina pažeidimo pavojingumą ar pažeidėjo kaltę. Todėl siūlytina papildyti Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnį nauja dalimi, ją įterpiančią po 6 dalies ir atitinkamai patikslinančią viso 9 straipsnio numeraciją, ir ją išdėstyti taip:

„7. Priežiūros institucija turi teisę atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis pripažinti ir kitas šio straipsnio 6 dalyje nenurodytas aplinkybes.“

15. Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatoma, kad už privalomojo nurodymo pateikti reikiamų dokumentų ar informacijos nevykdymą skiriama bausmė iki 50 eurų už kiekvieną nevykdymo dieną, už informacijos apie supirktą pieno vertę nepateikimą – nuo 1 000 iki 5 000 eurų, o už priežiūros institucijos nustatytų laikinųjų priemonių nevykdymo, įpareigojimų nutraukti nesąžiningus prekybos praktikos veiksmus, atkurti ankstesnę padėtį ir (ar) pašalinti pažeidimo pasekmes nevykdymą arba jų vykdymą pavėluotai – iki 200 eurų už kiekvieną pažeidimo vykdymo dieną. Tačiau Projekte Nr. XVP-395(2) nėra nustatyta kriterijų, kuriais vadovaujantis būtų diferencijuojamas skiriamas baudos dydis. Todėl siekiant teisinio aiškumo, nuspėjamumo ir vienodo teisės normų taikymo, siūlytina papildyti Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnį nauja dalimi, ją įterpiančią po 9 dalies ir atitinkamai patikslinančią viso Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnio numeraciją, ir ją išdėstyti taip:

„10. Priežiūros institucija, skirdama šio straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatytas bausmes, jų dydį nustato atsižvelgdama į pažeidimą padariusio pieno pirkėjo supirktą pieno visą vertę per praėjusius finansinius metus, jeigu pieno pirkėjas veiklą pradėjo vykdyti einamaisiais metais ir (ar) ją vykdė trumpiau nei metus, atsižvelgdama į pažeidimą padariusio pieno pirkėjo supirktą pieno visą vertę nuo veiklos vykdymo pradžios iki pažeidimo padarymo.“

16. Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnio 13 dalyje nustatoma, kad priežiūros institucijos sprendimas dėl baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Tačiau Seimas 2024 m. birželio 25 d. priėmė Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 1, 2, 14, 26, 86, 88, 93, 105, 106, 110 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-2805 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 646, 650, 651 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 583¹ straipsniu įstatymą Nr. XIV-2806, kurie nustato, kad tais atvejais, kai pagal vykdomąjį dokumentą priverstinai išieškoma suma į valstybės biudžetą, išieškojimą vykdo Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme nustatyta tvarka ir antstolis Civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka. Įvertinant tai, kad numatoma, kad Projektas Nr. XVP-395(2) įsigalios 2026 m.

lapkričio 1 d., kai jau galios anksčiau minėti teisės aktai, siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 9 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Priežiūros institucijos sprendimas dėl baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka.“

17. Siūlytina Projekto Nr. XVP-395(2) 10 straipsnio 4 dalyje nurodyti tikslią datą, iki kada galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas (toliau – *ex post* vertinimas) turi būti atliktas. Atsižvelgiant į tai, kad numatyta, kad Projektas Nr. XVP-395(2) įsigalios 2026 m. lapkričio 1 d. ir *ex post* vertinimo laikotarpis – 3 metai nuo Projekto Nr. XVP-395(2) įsigaliojimo, siūlytina nustatyti, kad *ex post* vertinimas turi būti atliktas per 7 mėnesius nuo *ex post* vertinimo laikotarpio pabaigos.

18. Atsižvelgiant į tai, kad remiantis Projekto Nr. XVP-395(2) 5 straipsnio 2 dalies 3 punktu priežiūros institucijos turės atlikti ūkio subjektų patikrinimus priežiūros institucijos vadovų nustatyta tvarka ir priežiūros institucijų vadovai turės patvirtinti teisės aktus, reikalingus šiam įstatymui įgyvendinti, siūlytina įtraukti į Projekto Nr. XVP-395(2) 12 straipsnio 2 dalį ir priežiūros institucijas, kurios turi parengti ir priimti įgyvendinamuosius teisės aktus. Be to, įvertinant numatytą Projekto Nr. XVP-395(2) įsigaliojimo datą ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalimi, kurioje numatyta, kad teisės aktai, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, paprastai įsigalioja gegužės 1 dieną arba lapkričio 1 dieną, tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip po trijų mėnesių nuo jų oficialaus paskelbimo dienos, tai galioja ir įgyvendinamiesiems teisės aktams, siūlytina tikslinti įgyvendinamųjų teisės aktų parengimo datą, nustatant, kad jie turi būti priimti iki 2026 m. liepos 31 d.

Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus argumentus, siūlytina tikslinti Projekto Nr. XVP-395(2) 12 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vyriausybė, žemės ūkio ministras, Vyriausybės įgaliotų įstaigų vadovai iki 2026 m. liepos 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“

19. Remiantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 16 straipsnio 2 dalies bei Konkurencijos įstatymo 4¹ straipsniu, taip pat atsižvelgiant į Projekto Nr. XVP-395(2) 4 straipsnio nuostatas dėl draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų, siūlytina atlikti numatomo reglamentavimo poveikio konkurencijai vertinimą.

Ministras Pirmininkas

Žemės ūkio ministras